

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ЦЕНТЪР ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
КОРУПЦИЯТА И ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

ОТНОСНО: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда

На основание чл. 32, ал. 6 и във връзка с чл. 34, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, Центърът за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност (ЦППКОП) съгласува представения проект на решение за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) със следните бележки и предложения:

1. По отношение на § 4 от проекта, който изменя чл. 95, ал.1 от ЗООС:

С цитирания параграф се внасят изменения в чл. 95, ал. 1 от закона, чието съдържание по настоящем е следното:

„Чл. 95. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., бр. 12 от 2017 г.) Възложителят на инвестиционното предложение информира писмено в най-ранния етап на своето инвестиционно предложение компетентния орган и засегнатата общественост, като обявява предложението на интернет страницата си, ако има такава, и чрез средствата за масово осведомяване и/или по друг подходящ начин. Възложителят уведомява писмено кмета на съответната община, район и кметство, който от своя страна обявява инвестиционното предложение на интернет страницата си.

Предложено е следното съдържание на посочената разпоредба:

„(1) Възложителят информира писмено компетентния орган за своето инвестиционно предложение. Компетентният орган обявява предложението на интернет страницата си и уведомява писмено кмета на съответната община, район и кметство, който от своя страна обявява инвестиционното предложение на интернет страницата си, ако има такава, или на общественодостъпно място.“

От анализа на мотивите към проекта, становищата на заинтересованите страни и проведеното обществено обсъждане, е установено, че с проекта се цели

предвиждането на „облекчения на бизнеса“. По-конкретно с изменението в чл. 95, ал. 1 от закона следва да се *„оптимизира процесът на обществен достъп до информацията за инвестиционните предложения, посредством обявяване от страна на компетентния орган на неговата интернет страница и писмено уведомяване на кмета на съответната община, район и кметство, който от своя страна да обявява инвестиционното предложение“* (от мотивите).

От така предложената редакция обаче става ясно, че за възложителите на инвестиционни предложения отпада изцяло задължението да осигурят публичност на инвестиционните си намерения. Отговорността за това се прехвърля върху държавната администрация в лицето на Министерството на околната среда и водите (МОСВ), на Регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) и общинските органи, респективно кметовете на общини, райони и кметства. В тази връзка е необходимо да се отбележи, че дадено инвестиционно предложение може да касае две и повече кметства и общини, респективно върху два или повече субекта лежи задължението за осигуряване на публичност. Това генерира риск от пропуски и непълноти в осведомяването на заинтересованите страни и на обществеността като цяло, което създава опасност и от поява на корупционни практики. Горното не би било налице, ако възложителите на инвестиционни предложения оповестяват своите намерения на интернет страниците си. Аргументите ни изхождат от обстоятелството, че доброто законодателство е онова, което съответства на обществения интерес и допуска извършването както на граждански, така и на административен контрол, без да допуска приоритизиране на който и да е от тях.

В случая анализът установи, че облекченията и интересите на бизнеса надделяват над интересите на обществото, което нарушава принципа за прозрачност и информираност. Едностранчивият подход за оповестяване на инвестиционни намерения игнорира останалите участници в обществените отношения по смисъла на чл. 1, т. 1-6 от самия закон¹. Така формулирана

¹ „Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани със:

1. опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората;
2. съхраняването на биологичното разнообразие в съответствие с природната биогеографска характеристика на страната;
3. опазването и ползването на компонентите на околната среда;
4. контрола и управлението на факторите, които увреждат околната среда;
5. осъществяването на контрол върху състоянието на околната среда и източниците на замърсяване;
6. предотвратяването и ограничаването на замърсяването“.

разпоредбата на чл. 95, ал. 1 от закона създава предпоставки за по-малък контрол върху инвестиционните решения, тъй като възпрепятства осъществяването на гражданския контрол. А не това би следвало да е измерението на намалената административна тежест.

Считаме, че големият обществен интерес и необходимостта от граждански контрол при повечето от инвестиционните намерения изискват запазване на задължението на инвеститора да публикува инвестиционните си планове като обявява предложението си на интернет страницата си и чрез средствата за масово осведомяване. По този начин ще спази принципът за прозрачност и информираност и ще бъде възможен гражданският и обществен контрол. Намалването на административната тежест може да се изрази в отпадането на необходимостта възложителят да информира кметовете, което би могло да бъде осъществено по служебен път от компетентния орган, но не и в отпадане на задължението за възложителя да оповестява самостоятелно своите инвестиционни намерения.

Понастоящем ЗООС предвижда завишен обществен контрол и процедури за оценка за въздействие върху околната среда, произтичащи от европейски и международни правни норми.

Доказателство за значим обществен интерес, включително и международен, е казусът със застрояването на Национален парк „Пирин“, изграждането и експлоатацията на „Ски зона с център гр. Банско“. По този повод отчитаме множеството статии и коментари за инвестиционния интерес в Националния парк. В тях² под заглавие „Тревожен доклад на ЮНЕСКО за състоянието на Национален парк „Пирин“ е посочено, че Международният съюз за защита на природата и природните ресурси (IUTN) е публикувал своя годишен доклад за състоянието на обектите на Световното наследство на ЮНЕСКО, какъвто обект е и Национален парк „Пирин. *„В доклада на IUTN за Национален парк Пирин се отбелязва, че състоянието му предизвиква „сериозно безпокойство“, което е*

2

<https://bultimes.com/%D0%A2%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD-%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4-%D0%BD%D0%B0-%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D1%8A%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%8F%D0%BD%D0%B8/>

http://www.dnevnik.bg/zelen/2017/11/20/3081628_seriozno_bezpokoistvo_budi_sustoianie_to_na_pirin_pishe/
<http://agro.bg/news/article65434.html>

една стъпка преди крайната – „критично“. Причините, описани в доклада, са заплахите от плана за разширяването на ски зоните в Национален парк Пирин от Предела през Банско до Добринище, особено в контекста на променящия се климат, както и от планираното увеличение на сечите. Споменава се, че управата на Национален парк Пирин не е в състояние да се противопостави на „силните външни интереси за туристическо развитие и също за използване на горите“.

Предвид гореизложеното и с цел гарантиране на обществения интерес и възможностите за осъществяване на граждански контрол, както и с оглед постигане на прозрачност, информираност, обективност и изчерпателност на правната уредба и спазване на принципа за равнопоставеност, считаме за необходимо да бъде запазено задължението за възложителя на инвестиционното предложение да оповестява инвестиционните си намерения на интернет страницата си или по друг начин, а новото предложение по § 4 от проекта да бъде оформено като изречение второ.

Предложение:

1. Да бъде запазено задължението за възложителя на инвестиционното предложение да оповестява инвестиционните си намерения на интернет страницата си или по друг начин, а предложението по § 4 от проекта да бъде оформено като изречение второ.

Възможната редакция на чл. 95, ал. 1 е както следва:

„(1) В най-ранния етап на своето инвестиционно предложение възложителят на инвестиционното предложение информира писмено компетентния орган и обявява своето предложение на интернет страницата си, ако има такава, и чрез средствата за масово осведомяване и/или по друг подходящ начин. Компетентният орган обявява предложението на интернет страницата си и уведомява писмено кмета на съответната община, район и кметство, който от своя страна обявява инвестиционното предложение на интернет страницата си, ако има такава, или на общественодостъпно място.“

2. По отношение на § 22 от проекта, който изменя чл. 58, ал. 1 от Закона за водите:

С цитирания параграф се внасят изменения в чл. 58, ал. 1 от Закона за водите, като точки 1 и 2 се изменят и се създават нови точки 7-9. Точка 7 е със следното съдържание:

„Чл. 58. (1) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) Разрешително не се изисква, а е необходимо само 30 - дневно предварително писмено уведомяване на басейновата дирекция за извършване на следните дейности:

7. преминаване с хоризонтален сондаж под дъното и извън границите на воден обект.“

Анализът констатира, че от съдържанието на т. 7 от посочената разпоредба не става ясна целта на преминаването с хоризонтален сондаж под дъното и извън границите на даден воден обект. Предложената редакция на т. 7 допуска различни тълкувания относно целта на сондажа и полагането на съответните съоръжения. Необходимо е по възможност изчерпателно да се посочат възможните фактическите основания, които ще послужат за съответното преминаване с хоризонтален сондаж именно с цел защитата на здравето и интересите на гражданите, заинтересованите страни. Не на последно място горното е технически и експлоатационно целесъобразно. Уместно би било в т. 7 да се посочи „цел на преминаването и ползването на хоризонтален сондаж“.

Липсата на горните уточнения може да доведе до нееднакво приложение, като при някои специфични ситуации е възможно да се приложат критерии, различни от действително предвидените, което, от своя страна, може да доведе до пораждаване на предпоставки за проява на корупционен риск.

С прецизирането на т. 7 ще бъде избегнато противоречивото тълкуване и няма да се допуска различно третиране от страна на контролните и санкционни органи. Това ще допринесе за конкретизацията и на обществените отношения, което, от своя страна, ще способства за превенцията и противодействието на корупцията.

Не на последно място по значение е необходимо да бъде преосмислено дали за извършването на хоризонталния сондаж по т. 7 е удачно да бъде въведен уведомителен режим, а не разрешителен. Считаме, че с оглед защитата на обществените отношения, свързани с дискутираната материя, както и с цел защита здравето и интересите на гражданите е уместно режимът да бъде

разрешителен, предвид повишения контрол, на който ще бъдат подлагани разглежданите дейности.

Предложение:

1. Чл. 58, ал. 1, т. 7 от закона да бъде редактиран като изчерпателно се посочат възможните фактическите основания, послужили за съответното преминаване с хоризонтален сондаж под дъното и извън границите на водните обекти или най-малко „цел на преминаването и ползването на хоризонтален сондаж“.
2. Да бъде обмислено въвеждането на разрешителен режим за дейностите по чл. 58, ал. 1, т. 7 от закона.

С уважение,
ЕЛЕОНОРА НИКОЛОВА,
В.И.Ф. ДИРЕКТОР НА ЦППКОП